

Government Shutdown...?

จารุพัฒน์ พานิชย์

ผู้อำนวยการฝ่ายรับประกันการส่งออก

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

jarupatp@exim.go.th

เมื่อวันอังคารที่ 1 ต.ค. ที่ผ่านมาเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ 2557 ของสหรัฐฯ เหมือนกับประเทศไทย แต่หน่วยงานของรัฐบาลบางส่วนต้องปิดทำการ หรือที่เรียกว่า Government Shutdown ซึ่งเป็นการปิดทำการอีกครั้ง หลังจากที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว 17 ครั้งนับตั้งแต่ปี 2519 โดยครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 2538 และในครั้งนี้ส่งผลให้ลูกจ้างของรัฐประมาณ 8 แสนคนจากจำนวน 2.2 ล้านคนต้องหยุดงานโดยไม่ได้รับเงินเดือน แต่ที่ต้องกังวลอย่างมากคือ ผลกระทบที่จะตามมาต่อเศรษฐกิจของสหรัฐฯ จากการที่รัฐบาลสหรัฐฯ อาจจะมีมติตัดชำระหนี้ในวันที่ 17 ต.ค.นี้ และเพดานหนี้ของรัฐบาลสหรัฐฯ จะพุ่งขึ้นไปอยู่ที่ 16.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากสภาคองเกรสหรือวุฒิสภาของสหรัฐฯ มีมติ 54 ต่อ 46 ไม่ให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายงบประมาณชั่วคราว ซึ่งเป็นร่างที่ได้รับการอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว และเป็นครั้งที่ 2 ที่วุฒิสภาของสหรัฐฯ มีมติคว่ำร่างกฎหมายฉบับนี้ เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองกับประธานาธิบดีบารัค โอบามา ให้ชะลอการบังคับใช้นโยบายสวัสดิการด้านสุขภาพใหม่ที่ประกาศใช้เมื่อปี 2553 ตามกฎหมายประกันสุขภาพอย่างทั่วถึง (Affordable Care Act) หรือ Obamacare ไปอีก 1 ปี ซึ่งเหตุผลก็คล้ายกันกับการปิดทำการของหน่วยงานรัฐบาลบางส่วนที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นปี 2535 ในสมัยประธานาธิบดีบิล คลินตัน สำหรับงบประมาณของปี 2539 ในครั้งนั้นมีลูกจ้างของรัฐจำนวน 260,000 คนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นเวลารวม 28 วัน สร้างความเสียหายต่อรัฐบาลสหรัฐฯ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ในที่สุดประธานาธิบดีคลินตันและวุฒิสภาก็สามารถตกลงกันได้

การปิดทำการหน่วยงานของสหรัฐฯ ในครั้งนี้ ลูกจ้างของรัฐที่ถูกพักงานชั่วคราว ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของหน้าที่ประจำ อุทยานและสวนสาธารณะแห่งชาติ อนุสรณ์สถาน และพิพิธภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงสำนักงานไปรษณีย์เกือบทั้งหมด แต่ที่น่าตกใจคือ ส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสถาบันการเงินของรัฐที่ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายเล็กและรายกลาง และสินเชื่อที่ให้แก่นำเข้า-ส่งออก ซึ่งส่งผลให้สถาบันการเงินเหล่านี้ต้องหยุดทำการลงชั่วคราว และจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงการพิจารณาและเบิกถอนสินเชื่อของผู้ประกอบการส่วนนี้ในช่วงที่ยังไม่มีความชัดเจน

ในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ บริษัทวิจัยชื่อ IHS ประเมินว่า รัฐบาลสหรัฐฯ จะเสียหายวันละ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเฉพาะในบริเวณรอบวอชิงตันดีซีซึ่งจะมีความเสียหายสูงถึงวันละ 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และจะทำให้ GDP ของประเทศในไตรมาสที่ 4 ลดลงร้อยละ 0.2 หากมีการปิดทำการเพียง 1 สัปดาห์ แต่ถ้าหากมีการปิดทำการเกิดขึ้นยาวนานเท่ากับเมื่อปี 2538 อาจทำให้ GDP ลดลงถึงร้อยละ 0.9-1.4 ขณะที่ Goldman Sachs ประเมินว่าหากสถานการณ์นี้เกิดขึ้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์จะส่งผลกระทบต่อ GDP ของประเทศประมาณร้อยละ 0.9 สำหรับผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นในระยะสั้น ผมมองว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อไทยโดยตรงมากนัก แต่อาจมีผลกระทบบ้างในด้านเงินทุนไหลเข้า-ออก เนื่องจากปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ดัชนีเศรษฐกิจของโลกมีแนวโน้มการขยายตัวดีขึ้น และมีโอกาสสูงที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ หรือเฟดที่

ปลายเดือน ต.ค. นี้ อาจปรับลดควิลิ่ง อีกทั้งเศรษฐกิจยุโรปมีแนวโน้มฟื้นตัว และเรื่องดังกล่าวนี้ นักลงทุนรับรู้กันอยู่แล้วว่าต้องใช้เวลาในการหาหนทางแก้ไข ซึ่งหากยังหาข้อยุติไม่ได้ในช่วงนี้ รัฐบาลสหรัฐฯ ก็ยังมีงบประมาณชั่วคราวไปจนถึงวันที่ 15 ธ.ค. นี้ เงินทุนไหลเข้า-ออกที่ไม่สามารถเดาได้ว่านักลงทุนจะนำเงินเข้าหรือออกจะส่งผลกระทบต่อเรื่องความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่อาจผันผวนขึ้นลง ทำให้ผู้ส่งออก-นำเข้าขาดความมั่นใจ ทั้งนี้ หากเกิดผลกระทบทำให้เงินไหลออกมากกว่า จะส่งผลต่อค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าลง ซึ่งส่งผลดีต่อการส่งออก แต่ผู้นำเข้าจะมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนมากขึ้น

คงไม่มีใครคาดเดาได้ว่า Government Shutdown ครั้งนี้จะเกิดขึ้นยาวนานแค่ไหน แต่หากยืดเยื้อเป็นเดือนๆ จะกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและตลาดการเงิน รวมทั้งประเทศไทยอย่างแน่นอน เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวของสหรัฐฯ จะเริ่มได้รับผลกระทบ ผู้บริโภคและภาคธุรกิจจะไตร่ตรองมากขึ้นในการใช้จ่าย รวมทั้งกระทบต่อการบริโภคในระยะยาว นอกจากนี้ กรณีขยายวงเงินเพดานหนี้ไม่ทัน 17 ต.ค. นี้ จะส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้ของรัฐบาลกลางสหรัฐฯ อันตีบความน่าเชื่อถือของประเทศอาจปรับลดลง ทำให้นักลงทุนต่างชาติเริ่มต้องกังวลเกี่ยวกับความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และอาจจะสูญเสียความเชื่อมั่น ศักยภาพในการใช้จ่าย การให้กู้ยืมเงิน และอัตราดอกเบี้ยจากผู้ให้กู้จากต่างประเทศอาจเพิ่มขึ้น นักลงทุนต่างชาติไม่มีความเชื่อมั่นการซื้อพันธบัตรของรัฐบาลสหรัฐฯ รวมทั้งการส่งออกของไทยอาจได้รับผลกระทบจากการลดการบริโภคและการนำเข้าโดยตรงและโดยอ้อมจากประเทศผู้ผลิตเพื่อส่งออกต่อไปยังสหรัฐฯ อีกทีหนึ่ง

ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพราะนอกจาก Government Shutdown โดยตรงแล้ว ยังมีเรื่องเพดานหนี้ที่ต้องแก้กันอีกในกลางเดือนนี้ อีก รวมทั้งเศรษฐกิจยุโรปที่ยังเปราะบาง ทำให้ผู้ประกอบการไทยเผชิญกับความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จึงควรใช้ความระมัดระวังมากขึ้น และหาวิธีป้องกันความเสี่ยงกันไว้บ้าง ขอให้โชคดีครับ